

duu a altres llocs: no duu, més exactament, a la mena de coses que fan que un idioma s'entrellaci amb una cultura (i amb altres cultures) i tingui sentit que sigui ensenyat a les escoles —a la diversitat cultural inherent a qualsevol projecte. Podríem plantejar la qüestió a la inversa: ¿el discurs públic sobre la llengua a Catalunya ha estat aquest, a l'altura de les necessitats culturals, o més aviat ací el text de Marqués sembla d'un altre planeta? ¿No hem conegut un important tradicionalisme lingüístic a Catalunya durant aquests anys, que ha descarregat de contingut valors (l'idioma com a mitjà) com els que assenyala Josep V. Marqués? Si és veritat que hi ha hagut tradicionalisme lingüístic, possiblement és un tipus de discurs que val la pena comentar i analitzar. Segurament aquest poderós (al meu entendre) tradicionalisme lingüístic català és també responsable de la mala premsa de la sociolingüística, de què es fan eco Boix i Vila a la introducció

del manual. Aquests discursos tradicionalistes existeixen i crec que són prou estentoris. Si no existeixen, retiro l'argument i santes paques. Però si existeixen i són part de les ideologies lingüístiques (un tradicionalisme lingüístic prou carpetovetònic, disfressat de pregó de festa major), la seua crítica és una de les coses que trobo a faltar en aquest volum, per tantes coses excellent. Fins ací m'han dut els exercicis, en realitat només un dels exercicis. Si als lectors els exercicis també els diuen tantes coses, Boix i Vila han d'estar satisfets perquè hauran complert amb escriure el que s'havien proposat, i el que com a professors i investigadors universitaris podien escometre, amb honradesa. Celebro que no sigui d'un altre planeta aquest volum mereixedor de crítiques i sobretot de lectors, un text per moltes i acreditades raons ben escrit i documentat, coratjós i sincer.

Amadeu VIANA

Joaquín BAYO DELGADO (dir.), *Lenguaje judicial*, Cuadernos de Derecho Judicial, Madrid, Consejo General del Poder Judicial, 1998, ISSN 1134-9670.

El magistrat Joaquín Bayo dirigeix una obra que s'inscriu plenament en el procés de modernització que durant els anys vuitanta i noranta han experimentat els llenguatges jurídics angles, francès i

—en un grau menor— castellà, en el sentit de millorar la seva funcionalitat comunicativa amb relació als destinataris, i que ens ofereix una aproximació rigorosa al llenguatge judicial des de perspectives

diverses i alhora complementàries.

La publicació s'estructura en cinc blocs i s'obre amb un treball del mateix Joaquín Bayo, que consta de dues parts. En la primera, «La formación básica del ciudadano y el mundo del derecho», Bayo assenya-la la incongruència que el dret no tingui cap mena de presència en els estudis primaris i secundaris, quan en les societats civilitzades és un element omnipresent en la vida i l'activitat de les persones. Planteja, així mateix, que en totes les llengües cultes actuals el procés secular de creació de la terminologia jurídica ha provocat una separació entre l'accepció corrent i l'accepció tecnicojurídica dels mots, separació que comporta que fins i tot ciutadans i ciutadanes amb formació universitària comprenguin malament els textos jurídics. Proposa, doncs, que en les interlocutòries, que van destinades a professionals del dret, els termes tècnics s'utilitzin sense restriccions; que en els actes de comunicació escrita amb el ciutadà durant la tramitació d'un judici prevalgui el dret del ciutadà a comprendre la naturalesa i el contingut de l'acte i se n'eliminin, per tant, els tecnicismes; i que en les sentències, en la qualitat de les quals l'estructura lògica i sintàctica pesa més que la terminologia, l'operador jurídic tracti de conciliar el rigor tècnic amb el dret de les persones interessades a entendre'n els trets generals de contingut. El fet que els profes-

sionals del dret no rebin cap mena de formació lingüística específica durant els seus estudis contribueix, segons Bayo, a una manca general de claredat i de correcció gramatical en els textos jurídics, la qual es manifesta singularment en les resolucions judicials.

Bayo dedica la segona part del seu treball, «Crítica lingüística del lenguaje judicial: consideraciones generales», a presentar un seguit d'aspectes del llenguatge jurisdiccional, la rectificació dels quals milloraria notablement la intel·ligibilitat de les resolucions judicials i incrementaria, en conseqüència, la seguretat jurídica dels destinataris d'aquestes.

Es refereix, en primer lloc, a la conveniència de no barrejar arguments lògics amb justificacions fàctiques i legals en la fonamentació de les resolucions judicials, per tal que no es produeixin equívocs sobre el contingut de les decisions que s'hi prenen. Considera, així mateix, que cal evitar-hi l'ús de mots artificiosos, el de locucions de significat ambigu i la utilització errònia d'alguna perífrasi, d'algun relatiu o la del mot *presumpte*, participi passat del verb *presumir* que s'ha incorporat al llenguatge judicial amb un valor jurídic incongruent com a conseqüència del seu èxit periodístic. Es refereix, també, a certs usos verbals anòmals —el del futur de subjuntiu en la descripció de fets passats o en el lloc del plusquamperfet d'indica-

tiu, per exemple— i propugna un seguit de recomanacions sintàctiques —evitar les oracions subordinades, no abusar del gerundi— i l'adopció d'un estil de redacció més simple, que faciliti l'estructuració i la intel·ligibilitat del text. Alerta que la possibilitat d'insertar uns textos en uns altres per mitjans informàtics pot conduir a estructures incoherents i a la repetició acrítica d'estructures i frases fetes. Finalment, considera que, tot i la dificultat d'establir en català les formes terminològiques catalanes de certs termes jurídics castellans —*auto*, per exemple—, la manca de tradició forense recent en llengua catalana i, en general, la superior competència lingüística dels qui s'aventuren a redactar textos jurisdiccionals en aquesta llengua fan que no s'hi reflecteixin els trets arcaïtzants propis del castellà.

A continuació, Carles Duarte, conegut i reconegut estudiós dels tecnolèctes jurídics, analitza en el segon treball de l'obra, «Lenguaje administrativo y lenguaje jurídico», la relació entre aquests dos llenguatges d'especialitat, en descriu les característiques i n'indica les tendències evolutives.

En la primera part del seu treball, «El lenguaje administrativo y jurídico entre las variedades de la lengua», Duarte, després d'assenyalar que des de ben antic hi ha hagut formes incipients d'Administració pública i que els llenguatges admi-

nistratiu i jurídic han jugat històricament un paper decisiu en la conformació de l'expressió culta en totes les llengües, es refereix a la distinció, a hores d'ara clàssica, entre varietats dialectals i funcionals de la llengua i estàndard i situa els llenguatges administratiu i jurídic entre els llenguatges d'especialitat de caràcter tècnic o tecnolèctes.

En la segona, «Las características del lenguaje jurídico y administrativo», Duarte presenta els trets distintius d'aquests dos tecnolèctes: la formalitat, que es manifesta en l'ús d'elements propis de la comunicació elaborada; la pretensió d'objectivitat, que es reflecteix en la presència de formes lingüístiques cultes o inhabituals que contribueixen a crear una distància aparent entre l'autor del document i el contingut d'aquest; la dependència dels textos normatius vigents, que es tradueix en el fet d'usar els termes d'acord amb el significat que els atribueixen les normes o en la reproducció de fragments del text normatiu com a argument d'autoritat que fonamenta la decisió que hom pren o comunica; la funcionalitat —per sobre de qualsevol consideració estilística, el text jurídic ha d'assegurar una comunicació efectiva entre redactor i destinatari—; l'organització del text, la qual es concreta, en les normes articulades, en unes estructures constants i recurrents i, en els documents, en paràgrafs sintàcticament indepen-

dents, separats, numerats i agrupats sota encapçalaments informatius; precisió, que justifica la repetició de termes tècnics sempre que resulti convenient per garantir una comunicació sense ambigüitats; la concisió i la claredat —frases construïdes en veu activa, amb formes personals del verb en present d'indicatiu i sense incisos llargs, parèntesis o expressions redundants o buïdes que en compliquin l'estructura—; les formes lingüístiques específiques, com els termes, les locucions i frases fetes —sovint amb una funció críptica respecte del lector no expert en el camp conceptual del dret— i determinats usos verbals —utilització del present mantingut o del futur en la redacció de preceptes normatius, segons que hom vulgui fer prevaler, respectivament, la perspectiva del lector o la del redactor—; i els tractaments honorífics per als càrrecs, els quals convé d'anar eliminant progressivament.

I, en la tercera, «Las tendencias actuales del lenguaje administrativo y jurídico», Duarte es refereix als elements i a les fites més importants del moviment internacional de renovació del llenguatge jurídic dels darrers vint anys. En el cas de l'anglès, destaca la influència que el *Plain English Movement* (Moviment en favor de l'anglès planer) ha tingut en la simplificació de la documentació jurídica d'empreses o organismes o la tasca duta a terme pel Document Design Center de

Washington en el camp del disseny de documents. Quant al francès, assenyala la Llei sobre el règim del divorci, la creació de la Comissió de Modernització del Llenguatge Judicial, la implantació a l'Escola Nacional d'Administració del Mètode d'ensenyament dels textos administratius i financers o la creació del Centre de Registre i Revisió dels Impresos Administratius (CERFA), organisme harmonitzador i modernitzador de la imatge documental de l'Administració francesa, com a moments rellevants en el procés de modernització dels tecnolectes jurídic i administratiu. Considera, així mateix, que un dels vessants en què es pot constatar una evolució més clara del llenguatge jurídic és el de la tècnica legislativa i la redacció de lleis. I aborda, també, la qüestió de la feminització dels noms de professions i càrrecs, derivada de la presència de la dona en àmbits socials i laborals reservats fins fa poc als homes. Finalment, Duarte apunta que, paral·lelament al procés de racionalització i simplificació dels tecnolectes administratiu i jurídic, s'està produint un procés d'internacionalització del llenguatge jurídic, com a conseqüència de l'increment de les relacions jurídiques entre persones, empreses i institucions de països diversos i del pes específic creixent que van assolint els organismes internacionals en el món del dret, amb l'elaboració de corpus plurilingües de textos jurídics desti-

nats a traductors, juristes i estudiosos dels llenguatges d'especialitat.

A «Visión periodística del lenguaje judicial», Bonifacio de la Cuadra, corresponsal jurídic de *El País* i autor del tercer treball de l'obra, considera que en una societat mediàtica com la de finals del segle xx, en la qual es va generalitzant a través de la informàtica l'accés a les decisions judicials, la claredat del llenguatge judicial pot conferir una gran força expansiva a l'activitat jurisdiccional, cosa que representaria un benefici des del punt de vista de l'aprofundiment democràtic de la justícia. Reclama, per tant, que les resolucions judicials siguin —especialment les sentències, però també les resolucions de caràcter cautelar o provisional— clares i intel·ligibles, a fi que el periodista jurídic pugui exercir des dels mitjans de comunicació la funció social de traslladar-ne el contingut als ciutadans sense alterar-ne el significat. En tot cas, ha de ser el bon sentit dels jutges el que els meni a decidir quan és pertinent d'usar determinats mots tècnics i quan és convenient d'evitarlos per no enfosquir el text o induir a confusió als qui no són professionals del dret. L'esment de preceptes normatius sense una referència concisa al seu contingut o la remissió a les actuacions o al sumari influeix també negativament en la claredat del llenguatge jurisdiccional.

D'altra banda, De la Cuadra assenyala que l'afany dels mitjans de

comunicació per oferir la notícia judicial d'una manera pretesament més clara comporta, sovint, que es desvirtui el contingut de les resolucions judicials o se'n simplifiqui la complexitat fins a extrems inadmissibles. I, força vegades, la carrera mediàtica cap a la notícia judicial sensacionalista no respecta els drets fonamentals ni els principis constitucionals i processals. En aquest sentit destaca que, tot i que jurídicament és clar que resulta improcedent aplicar el terme *presumpte* a cap altra realitat o circumstància que no sigui la innocència de la persona implicada en un procés, els mitjans de comunicació social han transformat la presumpció constitucional d'innocència en presumpció de culpabilitat i utilitzen habitualment expressions errònies com *presumpte culpable*. De la Cuadra presenta també un seguit d'errors periodístics que convé que els jutges coneguin i contribueixin a corregir amb la seva pràctica jurisdiccional. I acaba afirmant que: «sóc crític amb la poca preocupació dels jutges per ser clars i amb la seva desesperança passiva sobre l'abast social de les seves decisions, un cop preses, i amb el deteriorament afegit que els mitjans de comunicació inflingeixen al ja per si mateix deficient llenguatge judicial».

En el quart treball del llibre, «Pragmática de las decisiones judiciales: diferencias de razonamiento y lenguaje ante el jurado», Pompeu

Casanovas, professor titular de filosofia del dret i director del Grup d'Estudis Sociojurídics de la Universitat de Barcelona, es pregunta quina relació hi ha entre l'expressió lingüística del dret i el nucli cognitiu que expressa, en què varia la funció del jutge a l'hora de decidir davant d'un jurat i com opera el sentit comú del jutge en les decisions amb o sense jurat. I tracta de respondre aquestes qüestions, certament complexes, servint-se de materials diversos (monografies jurídiques, estudis empírics de psicologia i sociologia del dret, estadístiques i anàlisis lingüístiques) i, sobretot, mitjançant l'anàlisi d'un corpus de registres audiovisuals i de transcripcions de processos judicials procedent del treball etnogràfic dut a terme a l'Audiència Provincial de Barcelona. Pel que fa als antecedents de la decisió judicial, Casanovas assenyala que els jutges comparteixen un coneixement tàcit, no modelitzable a partir de regles de transformació, que s'aprèn en l'experiència de decidir i de comentar casos amb altres jutges i que és activat ràpidament en l'intercanvi sobre casos concrets. I indica que el fet que els jutges sapiguen que en una determinada matèria les seves decisions són fermes és l'element contextual d'aquestes. Considera, així mateix, que la pràctica de jutjar consisteix a efectuar induccions del sumari i de la vista oral mitjançant la restricció dels nuclis cognitius

que el jutge ha anat adquirint en el decurs de la seva vida professional i que té a la memòria; aquesta pràctica constitueix per ella mateixa una cultura professional susceptible de ser apresada i transmesa. La introducció a Espanya del procés amb jurat coincideix, segons Casanovas, amb un procés global de canvis en el panorama jurídic contemporani, caracteritzat, entre altres trets, per la multiplicació d'operadors jurídics i el pluralisme jurídic transnacional. En el procés amb jurat, el magistrat-president esdevé el garantidor de la base social de la Constitució: per tant, a més de la funció de jutjar d'acord amb uns paràmetres normatius, té la d'equilibrar una nova relació entre la participació ciutadana i el dret.

L'obra acaba amb un treball de la secretària judicial María José Gandasegui, «Història del llenguatge judicial», que inclou un apèndix documental considerablement extens. Gandasegui afirma que el llenguatge jurídic actual en llengua castellana no correspon a l'evolució de la societat —és un llenguatge de l'Antic Règim— perquè hi perviuen encara un seguit d'estructures, fórmules i tecnicismes originats en el període de gairebé set segles anterior a la Codificació i les lleis processals. Descriu el procés de creació del dret des que al segle XIII té lloc la recepció del dret comú als regnes europeus —els esquemes i les categories propis d'aquesta modalitat

del dret s'installeu en l'expressió jurídica— fins que, al xviii, es produeix una reacció crítica contra el sistema jurídic desenvolupat a partir d'aquest dret. Assenyalava que entre el xiii i el xviii l'Administració de Justícia era una forma d'exercici del poder basada en la identificació del rei amb el jutge i en la de les funcions de govern amb les judicials, la qual es caracteritzava per la ingerència d'uns òrgans en l'activitat dels altres, pel principi de justícia retinguda pel rei —aquest podia avocar per a si mateix o per al seu Consell qualsevol causa pendent de decisió—, per una manca de regulació sistemàtica del procés i un divorci manifest entre el que la llei disposava i les decisions que es prenien. Remarca, així mateix, que el llenguatge jurídic de l'etapa històrica prèvia a la Codificació és un llenguatge hermètic, exclusiu i condicionat per la pràctica jurídica als tribunals. I, per bé que s'hi constaten un seguit de trets comuns —està impregnat

de formes processals i el vessant escrit predomina sobre l'oral—, no és del tot uniforme: presenta diferències d'acord amb els diversos plans (administratiu, legislatiu, forense i doctrinal) de l'activitat jurídica. Finalment l'autora, basant-se en els materials que figuren en l'apèndix documental, analitza quatre nivells distints d'expressió jurídica —el del legislador, el lletrat, el jutge i el purament processal dels escrivans— i n'indica les diferències.

Ens trobem, doncs, davant d'una obra d'indiscutible interès per als professionals del dret que treballen en l'àmbit judicial i per als estudiosos del llenguatge jurídic i que constitueix, en tot cas, una eina de referència inexcusable en la formació dels futurs jutges i magistrats, de la bona feina dels quals depèn al cap i a la fi la modernització del llenguatge jurisdiccional i la qualitat tècnica i lingüística de les resolucions judicials.

Pere MARTÍ

—català / español—

CRITERIS GENERALS PER A
LA PRESENTACIÓ D'ARTICLES
A LA «REVISTA DE LLENGUA I DRET»

Les persones interessades a publicar un article a la *Revista de Llengua i Dret* (R.L.D) convé que tinguin en compte les observacions següents a l'hora de preparar els originals:

1. Els articles han de ser adreçats al director de la R.L.D: Escola d'Administració Pública de Catalunya
av. de Pearson 28 (08034 Barcelona)
tel. 93 402 40 40 - fax 93 402 40 05
peap0010@correu.gencat.es

2. L'extensió recomanada per als articles redactats per a la secció d'estudis és de 10 a 25 fulls ISO A4 a doble espai. Els articles s'han de presentar en paper i en suport informàtic, preferentment en Word-Perfect, Word o format revisable.

CRITERIOS GENERALES PARA
LA PRESENTACIÓN DE ARTÍCULOS
A LA «REVISTA DE LLENGUA I DRET»

Las personas que estén interesadas en publicar un artículo en la *Revista de Llengua y Dret* (R.L.D) es conveniente que tengan en cuenta las siguientes observaciones en el momento de preparar los originales:

1. Los artículos deben dirigirse al director de la R.L.D: Escuela de Administración Pública de Cataluña
avda. de Pearson 28
(08034 Barcelona)
tel. 93 402 40 40 - fax 93 402 40 05
peap0010@correu.gencat.es

2. La extensión recomendada de los artículos redactados para la sección de estudios es de 10 a 25 hojas ISO A4 a doble espacio interlineal, y deben presentarse en papel y en sopor-

3. Els terminis de presentació d'originals fineixen habitualment a l'acabament dels mesos de juny (per al número que apareix al desembre) i de desembre (per al que apareix al juny).

4. La RLD inclou un resum dels estudis publicats. Per garantir-ne la fidelitat, es recomana que l'elaborin els autors i que el presentin alhora que l'article. L'extensió màxima del resum és d'un full ISO A4.

5. Els autors han d'indicar el títol de l'article, el seu nom i cognom(s), i el càrrec o la professió amb què volen aparèixer identificats a l'encapçalament de l'article.

6. Cal que els autors facin arribar amb l'article les dades suficients perquè la RLD s'hi pugui posar en contacte de forma ràpida (adreça, telèfons, telefax o correu electrònic).

7. Quan els articles siguin extensos, és recomanable que vagin precedits d'un breu sumari dels diferents apartats en què s'estructuren.

8. Es recomana la utilització de notes a fi que els lectors dels articles puguin localitzar les fonts de les afirmacions que s'hi fan o puguin ampliar l'estudi d'un punt determinat de l'article. Encara que la RLD publica les notes a peu de pàgina, és preferible que els autors les

te informàtic, preferentment en WordPerfect, Word o formato revisable.

3. Los plazos de presentación de originales vencen a finales de los meses de junio (para el número que aparece en diciembre) y diciembre (para el que aparece en junio).

4. La RLD incluye un resumen de los estudios publicados. Para garantizar su fidelidad, se recomienda que lo elaboren los propios autores y que lo presenten al mismo tiempo que el artículo. La extensión máxima del resumen es de una hoja ISO A4.

5. Los autores deben indicar el título del artículo, su nombre y apellido(s), y el cargo o la profesión con que quieren aparecer identificados en la cabecera del artículo.

6. Es necesario que los autores aporten con el artículo los datos suficientes para que la RLD se pueda poner en contacto con ellos de forma rápida (dirección, teléfonos, telefax o correo electrónico).

7. Cuando los artículos sean extensos, es recomendable que vayan precedidos de un breve sumario con los distintos apartados en que se estructuran.

8. Se recomienda la utilización de notas para que los lectores de los artículos puedan localizar las fuentes

posin al final de l'article, ordenades i numerades tal com apareguin dins el text.

9. Es recomana la inclusió d'un apartat final de bibliografia, en què es recullin les obres utilitzades en l'elaboració de l'article o les que es consideren de referència sobre la matèria de què tracta l'article.

10. Cal que els autors organitzin el contingut de l'article amb una introducció que en defineix l'objecte, un desenvolupament que inclogui les dades i els arguments que l'autor consideri oportú d'aportar i una conclusió que presenti una proposta, una valoració o una reflexió final.

de las afirmaciones que se hacen en él o para que puedan ampliar el estudio de un punto determinado del artículo. Aunque la RLD publica las notas a pie de página, es preferible que los autores las coloquen al final del artículo, ordenadas y numeradas tal como aparecen dentro del texto.

9. Se recomienda la inclusión de un apartado final de bibliografía, donde se recojan las obras utilizadas en la elaboración del artículo o las que se consideren de referencia sobre la materia tratada en el mismo.

10. Es necesario que los autores organicen el contenido del artículo con una introducción donde se defina el objeto del mismo, un núcleo que incluya los datos y los argumentos que el autor considere oportuno aportar y una conclusión que presente una propuesta, una valoración o una reflexión final.

COL·LABORACIONS NO ENCARREGADES:

Els articles tramesos que no hagin estat encarregats prèviament seran sotmesos a la decisió del Consell de Redacció per a la seva publicació.

COLABORACIONES NO ENCARGADAS:

Los artículos recibidos que no hayan encargado previamente se someterán a la decisión del Consejo de Redacción para su publicación.

GENERAL CRITERIA FOR SUBMITTING
ARTICLES TO THE JOURNAL
«REVISTA DE LLENGUA I DRET»

Anyone interested in publishing an article in the *Revista de Llengua i Dret* (RLD) should take the following observations into account when preparing originals:

1. Articles should be addressed to the Director of the RLD:
Escola d'Administració Pública
de Catalunya
Av. de Pearson 28 (08034 Barcelona)
tel.: (34) 93 402 40 40
fax: (34) 93 402 40 05
peap0010@correu.gencat.es

2. The recommended length of articles for the study section is between 10 and 25 ISO A4 sheets in double spacing. Articles should be presented on paper and magnetic support, preferably in WordPerfect, Word or any revisable format.

3. The deadline for submitting originals is normally the end of June, for the December issue, or the end of December, for the June issue.

4. The RLD includes an abstract of the studies published. Authors are therefore advised to present this abstract when submitting their article, to ensure that the abstract is

CRITÈRES GÉNÉRAUX POUR
LA PRÉSENTATION D'ARTICLES DANS
LA «REVISTA DE LLENGUA I DRET»

Les personnes intéressées par la publication d'un article dans la *Revista de Llengua i Dret* (RLD) doivent tenir compte, au moment de préparer les originaux, des observations suivantes:

1. Les articles doivent être adressés au directeur de la RLD:
Escola d'Administració Pública
de Catalunya
av. de Pearson 28 (08034 Barcelone)
tél.: (34) 93 402 40 40
fax: (34) 93 402 40 05
peap0010@correu.gencat.es

2. La longueur recommandée des articles rédigés pour la section d'études est de 10 à 25 pages ISO A4, à double espace. Ces articles doivent être présentés sur papier et avec support informatique, de préférence WordPerfect, Word ou format révisable.

3. Les délais de présentation d'originaux se terminent généralement à la fin des mois de juin —pour le numéro sortant en décembre— et de décembre —pour celui qui sort en juin.

4. La RLD inclut un résumé des études publiées. Pour en garantir la fidélité, il est recommandé aux auteurs

faithful to the original. The maximum length of the abstract is one ISO A4 sheet.

5. Authors are requested to indicate the title of the article, their name and surname(s), and the post or profession they would like to have included in the article heading.

6. When sending articles, authors are asked to forward the data the RLD will require to contact them quickly (address, telephone, fax numbers).

7. For long articles, we recommend the inclusion of a brief summary for the different sections.

8. The use of notes is encouraged to enable readers to locate references or to allow them to expand on specific points included in the article. The RLD will publish page foot-notes, although it is preferable for authors to place the notes at the end of the article, numbered in the order they appear in the text.

9. Authors are encouraged to include a final bibliography section consisting of the works used to prepare the article or any works of reference on the subject matter of the latter.

10. Authors are asked to organise the content of the article by means

de l'élaborer eux-mêmes et de le présenter en même temps que l'article. La longueur maximum du résumé correspond à une page ISO A4.

5. Les auteurs doivent indiquer le titre de l'article, leur prénom et nom(s), ainsi que le poste ou la profession sous lesquels ils veulent figurer en-tête de l'article.

6. Il faut qu'avec l'article, les auteurs envoient les coordonnées suffisantes pour la RLD puisse entrer en contact rapide avec eux (adresse, téléphones, télécopie).

7. Si les articles sont longs, il est recommandé de les faire précéder d'un bref résumé des différents paragraphes qui les composent.

8. L'emploi de notes est aussi recommandé, afin que les lecteurs des articles puissent localiser les sources des affirmations qui y sont faites ou puissent approfondir l'étude d'un point déterminé de l'article. Même si la RLD publie les notes en bas de page, il est préférable que les auteurs les mettent à la fin de l'article, en ordre et numérotées selon leur apparition dans le texte.

9. Il est recommandé d'inclure un paragraphe final de bibliographie, où devront figurer les oeuvres utilisées pour l'élaboration de l'article ou celles qui sont considérées de ré-

of an introduction defining the objective, a development including the data and the arguments the author may deem fitting, and a conclusion, in which a proposal, appraisal or final reflexion should be made.

NON-COMMISSIONED
COLLABORATIONS:

Any decisions to publish non-commissioned articles sent to the Escola d'Administració Pública de Catalunya (Av. de Pearson 28, 08034 Barcelona) shall be made by the Editors.

férence sur la matière traitée par l'article.

10. Il faut que les auteurs structurent le contenu de l'article par une introduction qui en définira l'objet, un développement qui comprendra les données et les arguments que l'auteur jugera bon d'apporter et une conclusion qui offrira une proposition, une évaluation ou une réflexion finale.

COLLABORATIONS NON EXÉCUTÉS
SUR COMMANDE:

Les articles remis à l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (av. de Pearson 28, 08034 Barcelone) et qui n'auraient pas fait l'objet d'une commande préalable seront soumis, pour leur publication, à la décision du Conseil de Rédaction.

Butlleta de subscripció

Cognoms o entitat

Nom o servei

NIF

Adreça

Pis

Població

Codi postal

Telèfon

Fax

Em subscric a REVISTA DE LLENGUA I DRET:

- col·lecció completa + 1999 (núm. 1 a 32): 46.000 ptes.
 només 1999 (núm. 31 i 32): 4.000 ptes.
(El preu d'un número solt és de 2.200 ptes. i el de més de dos números (endarrerits) és de 1.400 ptes.)

Faré efectiu l'import de la subscripció:

- amb el xec bancari adjunt núm.

Banc/Caixa

- per domiciliació bancària

Banc/Caixa

Núm. agència

Núm. compte

Adreça agència

Població

Codi postal

Butlleta de domiciliació bancària

Senyors,

Us agrairé que, amb càrrec al meu compte, atengueu els rebuts que us presentarà l'Escola d'Administració Pública de Catalunya per al pagament de REVISTA DE LLENGUA I DRET.

Titular del compte

Banc/Caixa

Núm. agència

Núm. compte

Adreça agència

Població

Codi postal

Lloc i data

, d

de

Signatura

Envieu ambdues butlletes a REVISTA DE LLENGUA I DRET:
Escola d'Administració Pública de Catalunya
Av. de Pearson, 28 - 08034 Barcelona
Tel. (93) 402 40 18 - Fax (93) 402 40 19
peap0010@correu.gencat.es

